Ringkøbing-Skjern Museum – Ringkøbing Fjord Museer

– 100 år gammel og i rivende udvikling

Af Mette Bjerrum Jensen og Christian Ringskou

2022 har været et år med rig lejlighed til både at se frem og tilbage. Vi ser tilbage, fordi vi den 6. november fejrede 100-året for vores første rigtige museumsbygning, Ringkøbing Museum. Men vi ser endnu mere fremad. 2022 var året, hvor Naturkraft blev en del af museets drift, hvor samarbejdet med Fiskeriets Hus begyndte at pege i retning af en fusion, og hvor vi satte gang i restaurering og udvikling af Abelines Gaard. Der ligger masser af udfordringer foran os, men vi står med en historisk mulighed for at skabe et alsidigt museum af høj kvalitet med store turistattraktioner fjorden rundt.

Vi markerer de nye tider med et nyt navn. Med effekt fra januar 2023 hedder vi Ringkøbing Fjord Museer. Det nye navn signalerer, at museet er til stede på en række lokaliteter både ved havet og i baglandet, og så er det i flertal. Vi vil bestræbe os på at udvikle Bork Vikingehavn, Lyngvig Fyr, Naturkraft, Fiskeriets Hus og de andre museer hver for sig til stærke brands med appel til turister og lokale.

Men nu er vi jo et museum, så vi starter med lidt historie – denne gang vores egen.

Ringkøbing Museum 100 år

Den 6. november 1922 var der fest. Ringkøbing Museumsforening, der siden 1908 havde arbejdet på at samle gamle sager til udstillinger og penge til en bygning, indviede det spritnye museum ved Østerport, det første museum i det, der senere blev Ringkøbing-Skjern Kommune. Og man må sige, at de gode Ringkøbingborgere forstod at feste. Højtideligheden blev indledt med en tale af folketingsmand I.C. Christensen, der fremhævede samlingens og museets opdragende virkning på de unge, hvorefter han overrakte kongens udnævnelse af museets forstander Matthias Klokker til ridder af Dannebrog. Derefter læste journalist Julius Blicher en prolog, som også blev bragt i avisen. Her nøjes vi med et lille udpluk:

"Du Land, som løftet blev af lyse Minder,
der fylder Brystet, saa det slaar i Sang,
din Fortid som din Fremtid stærkt os binder,
og dybt vi elsker det, der var engang.
De gyldne Gaver, Muld og Mørke tvinger,
vi løfter op i Gryets stærke Glød --
Se, for vort Øje svundne Tider springer
som kaade Kilder af det skjulte Skød."

"Forsamlingen spredte sig derefter i de festlig oplyste Udstillingslokaler, der danner den festligste Ramme, som tænkes kan, om de baade i den ene og den anden Henseende udmærkede Samlinger."[1]

Alt sammen meget alvorligt, og når man medregner, at de indbudte gæster stod som sild i tønde i "den nye Bygnings store Havesal" – så stor er den nu heller ikke – kan man godt forestille sig, at inderkredsen omkring det nye museum trængte til at fortsætte under lidt mere løsslupne former med middag på Hotel Ringkøbing. Her holdt de gode herrer taler for hinanden, og der blev råbt "Hurra"

Ringkøbing Museum fylder 100 år – bygningen ligner sig selv.

Udstilling på Ringkøbing Museum engang i mellemkrigstiden.

og "Leve" for Matthias Klokker, I.C. Christensen, arkitekt G. Juul Brask, der ikke havde ønsket honorar for sit arbejde med museumsbygningen, og for borgerne i Ringkøbing. Nationalmuseets lykønskninger blev overbragt, og en række festlige telegrammer fra nær og fjern blev læst op. Sådan!

Aldrig afsluttet, altid i udvikling

"Tilsidst skal jeg udtale det Ønske, at man nu ikke i By og Egn betragter Museet som noget afsluttet," sagde I.C. Christensen i sin åbningstale. Og her må man sandelig sige, at den gamle venstrehøvding fik sin vilje. Det hus, der virkede så stort i 1921, blev i de følgende årtier fyldt til bristepunktet – og over. I 1973 åbnede derfor udvidelsen langs Herningvej. Senere fulgte afdelinger, der formidlede livet på Holmsland Klit, på Strandgården (1970'erne) og i Strandingsmuseet (1980-90'erne).[2]

Ved kommunalreformen i 2007 flyttede Strandingsmuseet hjemmefra og blev en del af De Kulturhistoriske Museer i Holstebro. Til gengæld blev Ringkøbing Museum lagt sammen med Skjern-Egvad Museum og Abelines Gaard, og museumskonglomeratet Ringkøbing-Skjern Museum var født. Skjern-Egvad Museum bidrog med flere besøgssteder, som beskrives nærmere nedenfor, og i 2010-11 blev driften af Kaj Munks Præstegaard og Lyngvig Fyr lagt under det nye, samlede museum.

Skjern-Egvad Museum havde sin egen omfattende udvidelses- og fusionshistorie med sig. Skjern Museum startede i 1929, men også her gik en årrække med indsamling af både museumsgenstande og penge, før man i 1940 kunne indvi museet i Skjern Anlæg. Skjern Museum fik vokseværk i 1970-90'erne. Først med Bundsbæk Mølle, senere, da Skjern og Egvad Kommuner gik sammen om museumsdriften med Fahl Kro, Skjern Vindmølle, et bymuseum og Hattemagerhuset. Et stort projekt med Feriefonden som partner resulterede i 1990'erne i Dejbjerg Jernalder, Bork Vikingehavn, Gåsemandens Gård og Provstgaards Jagthus.

I 1989 fyldte Skjern-Egvad Museum 60 år. Den runde fødselsdag dengang gav anledning til at gå lidt på opdagelse i museets egen historie på jagt efter inspiration til den fremtid, der nu også er blevet fortid. I en jubilæumsartikel i Ringkøbing Amts museers fælles årbog FRAM skrev museumsdirektør Kim Clausen: "I selve jubilæumsåret har museets medarbejdere og styrelse været travlt optaget af at udvikle museet til et dansk økomuseum, hvor kultur, natur og turisme knyttes sammen på en ny og spændende måde."[3]

Men udvikling kræver også tilpasning. Da Skjern-Egvad Museum voksede ud af det gamle Skjern Museums snævre rammer, som et økomuseum, der skulle tematisere forholdet mellem kultur og natur med besøgssteder i landskabet, blev det oprindelige, lille museum i anlægget til overs. I en årrække var det magasin, men i dag er det ikke længere en del af museet. Det viste sig også, at det at fortælle klitboernes historie både på Strandgården og Abelines Gaard var at drive ét sted for meget, ligesom Ringkøbing-Skjern Museum i 2018 erkendte, at bymuseet i de gamle jernbanebygninger i Skjern ikke var den rette ramme til at fortælle historien om Skjern Å, hvorefter

Fra udstillingerne på det gamle Skjern Museum

Skjern Museum ved dammen i anlægget

museet lukkede. Vi har ofte en forestilling om, at museer er statiske størrelser, men Ringkøbing-Skjern Museums historie viser netop, at dets styrke har været evnen til konstant forandring – både når man har grebet muligheder for nye besøgssteder, og når det har krævet, at man drejede nøglen om til gamle "darlings".

Fra økomuseum til turistmuseum

Noget af det, som har gjort museerne i Ringkøbing-Skjern Kommune særlige i forhold til museumslandskabet i resten af landet, har været tidligere museumsdirektør Kim Clausens tanker om at lade "kultur, natur og turisme" gå hånd i hånd. Grundtanken i dette er lige så aktuel i dag, som da blækket i FRAM 1989 endnu var vådt.[4] Vi arbejder fortsat dagligt på museet med at fortælle historierne om og i de vestjyske landskaber og gøre dem levende for vores gæster. Men tanken om et økomuseum af den type, hvor det egentlig er et "frilandsmuseum" med bygninger, der i stedet for at blive samlet på ét besøgssted skal findes spredt i hele landskabet omkring Ringkøbing Fjord, rummede store udfordringer. Da museet i 2018 skiftede direktør, stod museet med omkring 70 bygninger, der skulle vedligeholdes – fra klitgårde og møller over magasiner, skure og administrationsbygninger til genopførte, ler-

klinede jernalder- og vikingetidshuse. Der var netop investeret i omfattende vedligehold af Hattemagerhuset i Tarm, Skjern Vindmølle og Provstgaards Jagthus i Skjern Enge, mens Ringkøbing Museum, Abelines Gaard, Bundsbæk Mølle og administrationsbygningerne på Bundsbæk Møllegård var blevet vedligeholdelsesmæssigt tilsidesat gennem en årrække.

Selvom museets besøgssteder samlet set er populære, og vi er gode til at tjene penge gennem entréindtægter, er det langt fra nok til at sikre et sundt vedligeholdelsesbudget til så mange bygninger. Herudover rummede ideen om et økomuseum bestående af tidstypiske bygninger placeret i deres respektive landskaber et dilemma: Hvorfor er Gåsemandens Gård fra begyndelsen af 1800-tallet vigtigere at bevare end den hundrede år yngre nabogård, der efterhånden også er et særsyn i landskabet? Var stationsbygninger vigtigere at bevare for historien end missionshuse? Er det i det hele taget et museums opgave at bevare bygninger – eller er det først og fremmest at fortælle historier og passe på genstande? Passer vi mon allerbedst på vores kulturhistorie i landskabet ved, at kommunen og den enkelte borger tager ansvar for at passe på kulturlandskabet, istandsætte sit hus og bevare læhegn?

Udviklingsplan 2021

I 2019-20 var såvel museets styrelse som alle museets ansatte med i en proces, hvor vi redefinerede museets "raison d'etre". Det stod klart, at det vigtigste er, at vi fortæller de historier, der er særlige for vores vestjyske egn. Det er vigtigt for os, at vi gør historien så levende som muligt, men også gerne på måder, der ikke kræver en personlig guide eller formidler i historiske dragter, da det især i ydersæsoner er en uforholdsmæssigt dyr formidlingsform. Det var vigtigt for os, at vi adresserede vores hovedpublikum, nemlig de mange inden- og udenlandske turister, der udgør langt hovedparten af vores gæster. Det var vigtigt for os, at vi fortsat kunne udvikle museets forretningsdel, fordi den giver os mulighed for at være tilstrækkeligt mange

Team historie giver indspark til udviklingsplanen. Tekanden og den lille buste af Enrico Dalgas er også med.

ansatte og lave den bedst mulige formidling. Endelig var det vigtigt for os, at en del af vores økonomiske overskud kunne gå til udvikling og ikke kun til vedligehold.

Med alle disse drømme om fremtidens Ringkøbing-Skjern Museum vedtog styrelsen en udviklingsplan, hvor der især blev fokuseret på at udvikle fem besøgssteder: Abelines Gaard, Bork Vikingehavn, Ringkøbing Museum, Kaj Munks Præstegaard og Lyngvig Fyr. Som en udløber af planen blev Dejbjerg Jernalder lukket og Gåsemandens Gård sat til salg, fordi det gennem mange år ikke er lykkedes at få det nødvendige besøgstal, der kunne få stederne til at løbe nogenlunde rundt. Hattemagerhuset er tilbageleveret til kommunen, og lokale borgere arbejder på at give stedet et nyt liv. Skjern Vindmølle skal især bruges som lokalt kultursted, og vi har givet flere grupper med lokalt og kulturelt virke lov til at bruge møllen. Det gamle økomuseum havde en drøm om at drive kro igen på Fahl Kro og kaffestue på Bundsbæk Mølle, men har altid

skullet vægte denne aktivitet på en måde, så det ikke konkurrerede med almindelige forretningsdrivende. Derfor er økonomien vanskelig. Og igen gør vi os overvejelser – er det museets primære opgave at drive kroer og kaffestuer? Vi håber i stedet, at andre får øjnene op for mulighederne for at drive gårdbutik, restauration eller overnatningssted i det fantastiske område omkring Bundsbæk.

Næppe var museets udviklingsplan vedtaget i foråret 2021, før den stod overfor væsentlige ændringer. Kort efter indledte museet en dialog med Fiskeriets Hus i Hvide Sande om et samarbejde om formidlingen af Vestkystens og fiskeriets historie, som ved årsskiftet til 2022 blev til en aftale om at undersøge mulighederne for en sammenlægning af institutionerne. En måned senere, den første februar 2022, overtog museet desuden driften af Naturkraft i Ringkøbing. Det er relevant at folde ud, hvad vi ser af potentiale i den efterhånden store portefølje af større besøgssteder, både dem, vi selv har skabt, og dem, vi driver og ad åre gør til vores.

Udstyret med gangstativer og klapvogne agerer team drift museumsgæster med særlige behov. Denne lille øvelse var med til at åbne vores øjne for de vanskelige adgangsforhold i Bundsbækområdet.

Fiskeriets Hus

Fiskeriets Hus blev skabt på lokalt initiativ i samarbejde med Ringkøbing Museum, men udenfor de statsanerkendte kulturhistoriske museers kreds. Da det åbnede i 1992, blev det straks en kronjuvel i turismen på Holmsland Klit. Ud over at rumme et akvarium med fisk fra fjord og hav på begge sider af den smalle landtange, er det også her, områdets mange gæster får stillet deres nysgerrighed på det storslåede landskab, de besøger: slusen, byen, fiskeriet, redningsvæsenet. Men der er brug for nye investeringer i bygninger, udstillinger, bevaring og formidling. Uden en større organisation bag er disse opgaver næsten uoverstigelige, og efter gensidig aftale er Ringkøbing Fjord Museer

derfor ved at stille sig i spidsen for denne proces. I 2022 har vi indledt samarbejdet de to institutioner imellem med fælles opgraderet markedsføring og en lille ny udstilling. Besøgstallet er steget en smule for første gang i en lang årrække, så noget tyder på, at selv med en lille indsats er der et stort potentiale i Fiskeriets Hus. Besøgsrekorden blev sat allerede to år efter åbning, hvor godt 83.000 gæster gik gennem entréen – og med den stigning i turistovernatninger, vi siden da har set på Vestkysten, er der grundlag for et stabilt og højt besøgstal, hvis de ydre rammer og formidlingsindholdet løftes til det niveau, vi ser på museumsområdet andre steder langs Vestkysten. Ud over at placeringen mellem fjord og hav er unik og et stort aktiv i sig selv, rummer de ovenstående historier en perlerække af et persongalleri, skæve fortællinger, lokalhistoriske guldkorn og dramatiske begivenheder, der kan sættes i scene på en måde, så både danske og tyske gæster vil føle, at de får det yderste Vestjylland ind under huden.

Naturkraft

Naturkraft i udkanten af Ringkøbing åbnede den 12. juni 2020 som en ny oplevelsespark med formidling af den vestjyske naturs kræfter. Håbet var, at 280.000 gæster ville besøge attraktionen i løbet af det første år, men hvad besøgstal angår, skuffede attraktionen. I 2020 var besøgstallet cirka 45.000, og i det efterfølgende hele åbningsår faldt besøgstallet til cirka 33.000. En del af årsagen er, at COVID-19 i netop disse to første år forårsagede stor usikkerhed omkring restriktioner i forhold til, hvornår man kunne åbne, og hvor mange gæster, man måtte invitere ind.

Sammenligner vi med besøgstallet på Ringkøbing Fjord Museer, mistede vi her ca. 25 % af vores gæster på grund af nedlukning i både 2020 og 2021. Restriktionerne i forbindelse med COVID-19 kan derfor ikke forklare hele forskellen mellem de høje forventninger og det reelle besøgstal i Naturkraft. Her er vi ude i gisninger, men anmeldelser fra gæster på de sociale medier tyder på, at der i perioden ikke var sammenhæng mellem forventninger og

entrépris. Det var uklart for en del, hvad Naturkraft egentlig kunne byde på, og derfor har det været svært at afstemme forventningerne før besøget og svært at vide, om der var noget for alle i familien, eller hvem man besøgte stedet sammen med. Vi har også efterfølgende konstateret, at markedsføringen har været rettet blandt andet mod det østjyske marked, måske i forestillingen om at turisterne næsten kommer af sig selv. Det ved vi gennem mange års turismesatsning fra museets side, ikke er tilfældet.

Der er på trods af den svære start og de uklare besøgsforventninger meget, der taler for Naturkraft. Den grundlæggende ide om en attraktion, der tematiserer naturens kræfter og mennesket kamp med og mod dem i det vestjyske landskab, er rigtig. Placeringen ved Ringkøbing, hvor Vestkystens mange turister i forvejen kigger forbi, er også en fordel. Desuden har både parkens udformning med ringvolden, der skaber et udendørs formidlingsrum, og udstillingsbygningen med de tre store kupler stort potentiale.

Naturkraft er tænkt som en attraktion målrettet især turisterne på Vestkysten, og dét er også rigtigt set. Vi er i underskud med større kulturturismesatsninger i Ringkøbing-Skjern Kommune, mens Varde og Holstebro Kommuner rettidigt har turdet investere i attraktionsudvikling på flere adresser. Der er investeret ca. 300 millioner kroner i attraktionen, og det ville formodentlig bremse fremtidige investeringer i kulturoplevelserne i området fra både fondenes og kommunens side, hvis Naturkraft var

gået konkurs. Derfor giver det set fra museets side god mening at stabilisere driften af Naturkraft – hvilket vi har gjort i 2022 – og herefter udnytte rammerne til at sætte fokus på mange af de historier, vi i en generation har gjort med øko-museet som platform. Ikke mindst fordi vi gerne vil være gode venner med de virksomheder, offentlige instanser og fonde, der har investeret i kommunen, når vi skal realisere museets øvrige udviklingsplaner.

Én ting har dog undret os, siden museet overtog driften af Naturkraft i februar 2022: At der mangler formidling om vindkraft. Vinden er om noget en vestjysk naturkraft, som vi i denne del af landet er blevet internationalt førende i at udnytte. Til sæsonen 2023 slår vi dørene op til en ny stor udstilling om vindkraftens vestjyske historie fra stubmølle til havvind og power-to-X. Vi forbedrer derudover skiltningen og informationen i parken, så alle de gode oplevelser og historier bliver lettere at få øje på. Vi er også i fuld gang med at analysere parkens potentialer, der i de kommende år vil gøre os i stand til at konsolidere Naturkraft som en af Vestjyllands store attraktioner.

Bork Vikingehavn

Bork Vikingehavn er nok Ringkøbing Fjord Museers største succes. I 1990'erne øjnede Skjern-Egvad Museum et guldæg, da det viste sig, at det nærmere var byggeriet af et vikingeskib og afholdelsen af et lille vikingemarked, der trak gæsterne til Bork, end det planlagte fjordmuseum. Heldigvis turde man dengang lægge planerne om, og man byggede Vikingehavnen. Det var godt set, og det placerede museet i den øverste liga af museer, der arbejder professionelt med turismeudvikling og en kommercielt funderet økonomi. Det gav Ringkøbing-Skjern Museum grobund for mange af de øvrige aktiviteter i årene, der fulgte.

Vikingehavnen er siden vokset langsomt og organisk år efter år. Nye huse, en kirke og en vandmølle er blevet bygget med frivillige og dygtige håndværkeres hjælp, og hvert år er den levende formidling og hands-on-aktiviteterne blevet endnu en tand bedre. Langsomt er udstillingsbygning og biograf blevet inddraget til faciliteter for et moderne publikum i form af butik og café. Men servicefaciliteter som for eksempel toiletter til gæster er ikke blevet udvidet, selvom der i dag kommer 70.000 gæster, måske fire gange det antal, attraktionen blev bygget til. De mange frivillige, der skaber liv i husene og formidler håndværk, også når det er lidt koldt og råt i april og oktober, må tage til takke med en afdanket pavillon og udendørs vask og køleskab.

Der er et stort behov for at investere i udviklingen af Bork Vikingehavn til det antal gæster, frivillige og personale, som i dag er på stedet. Med det store gæstetal i åbningshalvåret fra påske til efterårsferie er der grundlag for et besøgstal på mindst 100.000 gæster, hvis vi kan gøre stedet til en helårsattraktion.

Vi mangler helårsattraktioner i Ringkøbing-Skjern-området. Turismen er både direkte og i alle de afledte erhverv, der servicerer turismen, en af de vigtigste "industrier" i kommunen. Det er derfor helt nødvendigt at udvikle turismen for at sikre fremtidens økonomi til velfærd, men udviklingen sker bedst, hvis vi kan udvide sæsonen. Lige nu er alle sommerhuse booket i juli og august, men ikke i november og januar. Den naturmæssigt, miljømæssigt og økonomisk mest bæredygtige udvikling af turismen er, hvis vi kan få turistsæsonen udvidet til også at omfatte de kolde måneder. Hvis det skal lykkes, skal vi have flere indendørs attraktioner, der kan besøges om vinteren.

Ud over at vi gerne vil skabe levende vikingehistorier for gæsterne, også når rimfrosten ligger hvid over anløbsbroen og de ophalede skibe, ser vi også et stort potentiale i at formidle den vestjyske arkæologi. I dag udstiller både Ringkøbing Fjord Museer og Vardemuseerne kun i meget begrænset omfang vores mange spændende og flotte fund, som vores fælles arkæologiske enhed, Arkæologi Vestjylland, udgraver. Det vil vi gerne lave om på. Drømmen er et museum med tilstrækkeligt mange indendørs kvadratmeter til en moderne, levende formidling, hvor man som gæst kan møde en viking, der giver et indblik i sit, for os, anderledes og fascinerende verdensbil-

lede – hvor forfædrene spillede en stor rolle i de levende fortællinger, man bragte videre fra generation til generation – helt tilbage fra de tidligste folk på egnen. På den måde kan vi møde den vestjyske forhistorie gennem vikingerne i Bork Vikingehavn.

Abelines Gaard

Som en af perlerne på Holmsland Klit ligger den fredede klitgård Abelines Gaard. Med kommunesammenlægningen i 2007 forsvandt det kommunale tilskud til vedligehold af gården, der siden har været lidt forsømt. Nu har vi igangsat en gennemgribende renovering med udskiftning af stråtag, samtlige fuger i de fire længer af brændte og ubrændte sten og hævning af en del af gulvet, der næsten står under vand om vinteren.

Men vores ambitioner rækker videre. Abelines Gaard blev indrettet til museum i 1970'erne med tidstypisk kustodebolig og badeværelse, der siden er blevet entré og publikumstoilet. Det kan vi ikke længere byde nutidens gæster, der efterhånden er godt vant fra andre museer og attraktioner. Vi har derfor planer om at opdatere stedet med nye entre- café- og publikumsfaciliteter i den gamle lade. Herudover håber vi at kunne implementere en moderne historiefortælling med næsten umærkelige formidlingsinstallationer i de gamle interiører. Det hører med til planen med historiefortællingen at føre gæsterne over til det kulturmiljø, der ligger overfor den gamle strandfogedgård, med rednings- og raketstation. De opgraderede udendørs formidlingsfaciliteter og legeområder vil også kunne bruges af de gæster, der cykler på Nordsøruten og i øvrigt færdes i det naturskønne område.

Kaj Munks Præstegård

Ringkøbing Fjord Museer driver Kaj Munks Præstegård, der ejes af Kulturministeriet. Stedet blev sat kraftigt i stand omkring 2010 og indrettet til samlingssted for Kaj Munkforskere og feriebolig for familien. Før disse planer blev effektueret, indgik man et samarbejde med museet om driften, og siden 2011 har stedet været åbnet for publikum. På trods af at de er forholdsvis nye, er faciliteterne dog ikke velegnede til udstilling. Det er historien om Kaj Munk til gengæld.

Kaj Munk var et sammensat menneske. Han er både blevet opfattet som sympatisør af fascismen, antidemokrat og den mest markante danske modstandsfigur under Anden Verdenskrig, der talte den tyske invasionsmagt og de lidt for samarbejdsvillige danskere ret imod. Han bødede for det med sit liv, da besættelsesmagtens håndlangere hentede ham på præstegården den 4. januar 1944 og skød ham på klos hold og efterlod liget i vejkanten ved Hørbylunde mellem Silkeborg og Ikast efter at have kørt rundt den halve nat. Med udgangspunkt i Kaj Munk kan vi drøfte nogle af de mest højaktuelle emner for tiden – og måske til alle tider? Er det mon sådan, at af alle svære styreformer, er demokratiet den mindst ringe? Hvordan kan vi så let blive fascineret af stærke figurer, der hellere end demokratiske metoder bruger militærmagt og er klar til at gå til yderligheder for at skabe det samfund, de mener er rigtigt? Er det i orden at ændre synspunkt, hvis man bliver klogere i løbet af livet? Hvor meget vil du kæmpe for de synspunkter, du mener er rigtige? Hvor modig vil du være, hvis du skal forsvare dit lands værdier? Er du klar til at ofre dit liv?

Det er oplagt at tage fat på disse emner, både med debatter og i en ny udstilling på Kaj Munks Præstegård, og gennem de sidste par år er vi så småt gået i gang. Samtidig har vi arbejdet for en længere aftale og et fælles sigte om at historien skal ramme et bredt publikum og ikke kun dem, der i forvejen kender Kaj Munks betydning. Ud over at Kaj Munk blev symbol på den danske modstand, var han en af samtidens største dramatikere, og han skrev digte – med både humor, modstand og begær mellem linjerne. Det vil være oplagt at iscenesætte hele denne fortælling op til og under Anden Verdenskrig som en række dramaturgiske scener – men det kræver måske en tilbygning, hvis det skal gøres i et egnet udstillingsrum.

Medlem af Folketinget for Venstre Mads Fuglede åbner ny udstilling på Kaj Munks Præstegård juni 2022.

Kundskabs lykke på Ringkøbing Fjord Museer

Ringkøbing Fjord Museers udviklingsplan vil blive opdateret i løbet af 2023, så de nye samarbejdsprojekter omkring Fiskeriets Hus og Naturkraft kommer med i planlægningen sammen med planerne om at udvikle museet mest besøgte attraktioner. Ud over disse store, omkostningstunge planer, der kræver stor velvilje fra tilskudsydere, samarbejdspartnere i lokalområdet og fonde, har vi også beskrevet vores ambitioner omkring læring og skoletjeneste samt frivillige – foruden tanker om for eksempel mulighederne for stærkere formidling i Skjern Enge. Udviklingsplanen kan downloades på museets hjemmeside.

33 år efter Kim Clausens artikel om det stort tænkte økomuseum, der skulle fortælle om kultur og natur ude i det vestjyske landskab, kan vi konstatere, at meget har ændret sig i form og skala, men ikke i grundessens. Ringkøbing Fjord Museer skal stadig fortælle Vestjyllands historier om samspil mellem mennesker og natur i et storslået og barskt landskab – og prøv for øvrigt lige at læse Julius Blichers rimsmederi fra 1922 igen. Formen dengang var en anden, men indholdet er beslægtet med museets virke i dag.

Da Julius Blicher digtede ved Ringkøbing Museums indvielse, skrev han om et "Tempel, hvor der tændes Kundskabs Lykke." Det højstemte udtryk virker altmodisch i dag. Men gennem de 100 år, der er gået, og ind i de travle og foranderlige år, der kommer, skinner den samme ambition. Vi vil udvikle museer, hvor gæsterne oplever den vestjyske kultur og natur. Når Ringkøbing Fjord Museers gæster forlader os, har de fået en dybere forståelse af det Vestjylland, de besøger eller bor i. Men vi vil nok ikke kalde det "Kundskabs Lykke". Vi lykkes nemlig først for alvor, når gæsterne ikke kun er blevet klogere, men også har haft en fælles oplevelse med både sjov og alvor for høj og lav.

Mette Bjerum Jensen kan kontaktes på mbj@levendehistorie.dk
Christian Ringskou kan kontaktes på cr@levendehistorie.dk

Noter

1. Citater efter Ringkøbing Amts Dagblads omtale af indvielsen i de følgende dage
2. Ringkøbing Museums historie er beskrevet i Jens Aarup Jensen: "Ingen guld og skeletter – men lidt museumshistorie fra Ringkøbing Amt" i FRAM – Fra Ringkøbing Amts Museer Holstebro 1983 s. 7-40; Jens Aarup Jensen: 100 år – Ringkøbing Museum – 1908-2008 Ringkøbing Museumsforening 2008
3. Kim Clausen: "Skjern-Egvad Museum 60 år" i FRAM – Fra Ringkøbing Amts Museer, Skjern 1989 s. 112-18, citatet s. 112
4. Og så spejler det museets formålsparagraf, der nævner "samspillet mellem mennesker, kultur og natur"